

Parochie St. Franciscus van Assisië
Localie St. Pancratiuskerk

PANCRATIUSCONTACT HAAKSBERGEN

Jaargang 15, nr. 368 – 14 februari 2016.

Alle informatie is altijd onder voorbehoud!

Inleiding / overweging

Kerk in beweging, dankzij paus Franciscus, door Dolf van der Linden OSA, bron: 'Kerk-Krant, Augustijnenkerk Eindhoven, februari 2016'

Opvallend is dat in deze tijd, nu zoveel kerken helaas gesloten moeten worden, paus Franciscus juist een deur heeft geopend. Dat deed hij op 8 december van het vorig jaar toen hij de *Porta Sancta*, de heilige deur, van de Sint Pieter opende en daarmee ook het Jaar van de Barmhartigheid liet beginnen. De paus zei bij die gelegenheid: *Barmhartigheid is het voornaamste fundament van de Kerk*. De geloofwaardigheid van de Kerk blijkt uit de barmhartige liefde en compassie die zij betoont. Zodoende krijgt de diaconie in onze Kerk een geweldige impuls om dit belangrijke werk vanuit

een christelijke levenshouding in de praktijk te brengen.

In Nederland leven een miljoen mensen onder de armoedegrens. Daar is veel hulp voor nodig. Maar ook sociale cohesie is nodig. Mensen uit hun isolement halen. De ander laten voelen dat hij er toe doet. De paus spoort aan zowel materieel als spiritueel de ander nabij te zijn.

Ook door het laten verschijnen van de encycliek *Laudato Si'* heeft de paus beweging gebracht in ons omgaan met de schepping en de natuur. Door zijn manier van spreken en door zijn manier van doen, verwarmt hij de harten van velen. Door hem stijgt de Kerk weer in achting bij velen die niet godsdienstig zijn. Deze paus laat zien dat het in de Kerk meer gaat om het juiste handelen dan om de juiste leer. Hij is de paus van het praktische christendom. Zijn milde benadering van mensen die een andere levensvorm en een andere verbintenis hebben gekozen, doet goed. Ook al verandert er niets in de leer, toch ervaren mensen meer ruimte en harte-lijke zorg.

In de laatste encycliek laat hij weten dat juist gelovigen een grote verantwoordelijkheid hebben voor de schepping en het voortbestaan van de mensheid. Hij spreekt zijn zorg uit over onze leefomgeving waarin de mens en de natuur gebukt gaan onder technocratisch nuts-denken en waarin het wonder van de schepping totaal ontkend wordt. De wereld en ieder mensenleven is een kostbaar geschenk dat altijd gekoesterd moet worden. Met zijn encycliek voegt de paus een nieuwe dimensie toe aan de verantwoordelijkheid van de christenen om anders te gaan denken en handelen dan het materieel uitbuiten van de aarde en haar grondstoffen. De aarde is ons gemeenschappelijk huis waarin wij in solidariteit met allen moeten leven.

De geloofsgemeenschap St. Pancratius heeft afscheid genomen van

Dinie (Gerridina Maria Antonine) Hannink – Lansing, zorgcentrum Het Saalmerink, overleden op 81-jarige leeftijd.

Dopen

In de St. Pancratiuskerk is de eerstvolgende kinderdoopviering op zondag 3 april 2016.

Parochianen die hun kindje willen laten dopen dienen zich te melden bij het Centraal Secretariaat van de parochie Sint Franciscus van Assisië / Boekelo - Buurse - Haaksbergen in het Alphons Ariënhuis aan de Sonderenstraat 55 in Haaksbergen; ☎: 053 – 574 39 29.

Het Centraal Secretariaat is 's maandags tot en met donderdags van 09.00 tot 12.00 uur geopend.

VIERINGEN in de St. Pancratiuskerk tot en met 28 februari 2016

►► **Zondag 21 februari: Tweede zondag van de Veertigdagentijd (zondag 'Reminiscere'- 'Gedenk uw barmhartigheden' - beginwoorden van het introitusgezang van deze zondag); H. Petrus Damiani, bisschop en kerkleraar; Vastenactie 2016; Heilig Jaar van de Barmhartigheid.**

Biebel in de Twentse sproake – Lc. 9, 28: Zowat 'n dag of acht noadat Hee dit zeg had, nöm Hee Petrus, Johannes en Jakobus met zich met, 'n bearg op, um te bidden.

⇒ **09.30 uur: Eucharistieviering** met medewerking van het Pancratius dames- en herenkoor. De celebrant is pater A. Korterink; de lectrice is mevrouw D. Laarhuis; de acoliet is de heer S. te Bogt; de koster is de heer H. Abbink. Kleur: paars.

- **Jaargedachtenis** van Truus Waanders; van Dinant Dijkhuis en familie Christiaan Dijkhuis – Lammers; van ouders Leferink – ten Hag; van Theo ter Braak; van Johan Baumeister; van Paul Hummelink. ✓

- **Gebedsintenties:** Tonni Vogelsang; Jan Noordink en familie; Gerbin Vaanhold; Herman Hengelman; Fons en Thea Hammer; Betsy en familie Ottink; Lenie Hamers; overleden echtgenoot; overleden ouders Jan en Anneke Koppelman – Overbeeke; voor een samenleving van medemenselijkheid, solidariteit, verdraagzaamheid en vrede; de zieken mét hun naasten, de eenzamen en allen die onder zorgen gebukt gaan; voor acceptatie van de toekomst; alle gebeden die staan geschreven in het gastenboek van de Mariakapel. ✓

- **Er zal** parochiebreed een extra kerkcollecte worden gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor de **Bisschoppelijke Vastenactie 2016: 'Water, bron van alle leven'**
- **Na afloop** van deze viering is er gelegenheid om 'n kop koffie of thee te drinken in de Pancratiuszaal!
- ▶▶ **Zondag 28 februari: Derde zondag van de Veertigdagentijd (zondag 'Oculi mei' – 'Mijn ogen zijn altijd gericht op de Heer' - beginwoorden van het introitusgezang van deze zondag); Z. Carlo Gnocchi, priester; H. Romaan; H. Silvana; Vastenactie 2016; Heilig Jaar van de Barmhartigheid.**
Biebel in de Twentse sproake – Lc. 13, 1: In dee dage kwammen der wat leu bie j Um en deuden Um bod oawer de Galileeërs woar Pilatus 't blood van mengd had met dat van eer offervee.
- ⇒ **09.30 uur: Eucharistieviering** met medewerking van het Pancratius dames- en herenkoor. De celebrant is pastoor A. Monninkhof; de lectrice is mevrouw G. te Lintelo; de acolieten/misdienaars zijn Phoebe ten Breteler en Jill Holtkamp; de koster is de heer S. te Bogt. Kleur: paars.
 - **Jaargedachtenis** van Truus Wildenburg – Leusink; van Tonnie Deursen – Markink; van ouders Kuiper – Op de Woerd; van Truus ter Huurne - Rupert. ✓
 - **Gebedsintenties:** Marinus ten Asbroek; Jan Noordink en familie; Bernhard Hartgerink; Lies Dijkhuis – Op den Akker, Dinant Dijkhuis en hun overleden kinderen; ouders Brummelhuis en kinderen; overleden ouders en Marijke Hammer; Corrie Olthof – Lathouwers; Dinant Schutten; Hendrik ter Huurne; voor een samenleving van medemenselijkheid, solidariteit, verdraagzaamheid en vrede; de zieken mét hun naasten, de eenzamen en allen die onder zorgen gebukt gaan; voor acceptatie van de toekomst; alle gebeden die staan geschreven in het gastenboek van de Mariakapel. ✓
- **Er zal** parochiebreed een extra kerkcollecte worden gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor de **Bisschoppelijke Vastenactie 2016: 'Water, bron van alle leven'**.
- **Na afloop** van deze viering is er gelegenheid om 'n kop koffie of thee te drinken in de Pancratiuszaal!

✓ **betekent:** deze jaargedachtenissen en gebedsintenties waren bekend op 10 februari.

VIERINGEN in de kapel van verzorgingshuis 'het Saalmerink'

- ▶ **Vrijdag 19 februari: 10.30 uur: Kerkdienst.** Voorganger: dominee J. Bouwmeester.
- ▶ **Zaterdag 27 februari: 17.30 uur: Communieviering.** Voorganger: mevrouw L. Rutte.
Met medewerking van het Ouderenkoor.

VIERINGEN in de O.L.V. van Lourdeszaal

- ▶ **Woensdag 17 februari: 09.00 uur: Communieviering.** Voorganger: pastoraal werker F. de Heus.
- ▶ **Woensdag 24 februari: 09.00 uur: Communieviering.** Voorgangers: enkele parochianen.

Organisatorische en financiële mededelingen

1. Voedselbank. Ook (of juist) tijdens de Veertigdagentijd kunt u houdbare producten, die cliënten van de Voedselbank goed kunnen gebruiken, op de (voedsel-)bank in de toreningang of in de Mariakapel van de St. Pancratiuskerk leggen.

2. Opbrengst collectes. De totale opbrengst van de collectes, gehouden tijdens de vieringen op 24 december tot en met 1 januari, bedroeg € 1.958,15. Tijdens die vieringen was de opbrengst van de extra collecte € 1.830,83. Dit geld wordt gebruikt voor het onderhoud van de kerk. De collecte tijdens de Taizéviering op zaterdag 2 januari bracht € 28,41 op.

Oecumenische vespers in de veertig dagen voor Pasen 2016

De periode van veertig dagen voor Pasen is de voorbereidingstijd voor het Paasfeest, het feest van het gedenken van het lijden en de opstanding van onze Heer; van woestijn en bevrijding – vanouds een tijd van boete en inkeer, van vasten, van onthouding.

Vanaf 16 februari houdt de Haaksbergse gemeenschap van Kerken in de Maranathakerk aan de Enschedesestraat 6 keer een oecumenische vesper op de dinsdagavonden in de veertigdagentijd. Elke vesper begint om 19.30 uur en iedereen is hierbij van harte welkom.

Dit jaar zijn de vespers in de veertigdagentijd opgezet rond 'Woestijnverhalen' of ervaringen van figuren uit de Bijbel: * 16 februari: het volk Israël; * 23 februari: Jozef; * 1 maart: Elia; * 8 maart: Job; * 15 maart: de Samaritaanse vrouw; * 22 maart: Jezus.

Zaaien en oogsten, door Anselm Grün; bron: boekje Taizéviering 6 februari 2016

Beoordeel een dag niet op de oogst die je 's avonds hebt binnengehaald, maar op het zaad dat je hebt gezaaid (Robert Louis Stevenson). Wanneer ik 's avonds op de dag terugkijk, dan vind ik het niet belangrijk hoeveel successen ik kan laten zien, maar wel dat ik bewust heb geleefd. Wanneer een gesprek geslaagd was, wanneer ik iemand die gebukt ging onder zorgen heb opgebeurd, wanneer ik mij helemaal concentreerde op wat ik deed, dan ben ik dankbaar. Maar ik weet dat het gesprek geen definitief resultaat heeft opgeleverd, dat de persoon die ik heb opgebeurd, weer gebukt zal gaan onder zorgen zodra de volgende crisis komt.

Het is geen oogst die ik in de schuur kan opslaan, maar zaad dat ik heb gezaaid. Ik ben al dankbaar als ik mijn eigen spoor in deze wereld heb achtergelaten. En dat gebeurt steeds als ik me helemaal concentreer op datgene wat ik zeg en doe, als ik present ben in ontmoetingen, als ik het leven waarneem zoals het is. Alles wat bewust gebeurt, laat sporen achter. Hierin wordt zaad uitgezaaid dat eens zal opkomen in de harten van mensen die ik heb ontmoet, tot wie ik heb gesproken, voor wie ik heb gewerkt en voor wie ik me heb ingezet.

Bijbelse Opmerkelijkheden - 40 - JOZEF EN ZIJN BROERS – JOZEF IN DOTHAN;

door Joop Walhain. (*'Bijbelse Opmerkelijkheden' is een rubriek met Bijbelfragmenten, die zelden of nooit in de liturgieën te horen zijn, maar wel mooi, raadselachtig of komisch.*)

Voor woestijnreizigers en nomaden is het herkennen van ondergrondse waterbekkens van levensbelang. In de woestijn van Judea regent het meestal in februari. Kort maar krachtig. De kurkdroge grond stoot het water af en het loopt in stroompjes naar beneden en verdwijnt soms ineens in een kratertje. Zo'n kratertje is de opening van een cisterne, een ondergronds bassin. In het woestijnzand is zo'n cisterne te herkennen aan het patroon van stoffige gootjes die er van alle kanten naar toe lopen. Wanneer je het kratertje uitgraaft kun je water putten en het vee drinken. De tien woedende broers gooiden Jozef in zo'n cisterne. Jozef viel diep, kneusde nog meer ribben en raakte bewusteloos. De cisterne stond half droog. Hijgend zaten de broers bijeen en besloten hem daar voorlopig te laten. Dat zou de kleine ellendeling leren! Ruben besloot om Jozef er de volgende dag stiekem uit te halen. Maar de volgende dag bleek de cisterne leeg.

Een karavaan uit Babylon op weg naar Egypte kwam langs de put. De mannen lieten hun leren emmers zakken en troffen een zwaargewonde jongeman op de bodem. Ze hesen Jozef naar boven, verzorgden hem en namen hem mee. Toen de karavaan langs het kamp van de tien kwam, verkochten de tien broers Jozef voor dertig zilverlingen. Het was tenslotte hun halfbroer en die kon je niet zo maar gratis als slaaf meegeven. Ze waren hem eindelijk kwijt! Voorgoed... dachten ze.

Jacob kreeg Rachels bruidskleed terug, gescheurd, bebloed. Jozef was door een leeuw verslonden. Wat een streek van Jahwe! Het is niet eenvoudig aartsvader te zijn. Nu was Jacob zijn Rachel en haar Jozef kwijt.

Jacob kwam er eigenlijk niet meer bovenop. Hij huilde iedere avond.

Ook de jongste, Benjamin, had verdriet. Toen het gebeurde was hij tien jaar. Hij bewonderde Jacob, wandelde en zwom met hem in de cisternen. Hij wist van Jacob dat Jozef lachte met de zwarte ogen van zijn moeder, Rachel, die hij nooit had gekend. Benjamin onthield dat. Vijftienvintig jaar later zou hij als enige van de elf die gitzwarte lachogen herkennen...

Hoop voor de Kerk in Syrië en Irak, bron: Katholieke Vereniging voor Oecumene

Deze week ging de campagne 'Hoop voor de Kerk in Syrië en Irak' van start. Het initiatief gaat uit van de Raad van Kerken en MissieNederland en heeft de steun van kerken en diverse christelijke organisaties in ons land. De Katholieke Vereniging voor Oecumene ondersteunt deze campagne. Al jaren lang onderhouden we contacten met de Oosterse Kerken van Syrië en Irak. In het tijdschrift 'Pokrof' en op de website onder de categorie 'Christenen in het Midden-Oosten', publiceren wij hier regelmatig over.

De centrale doelstelling van de campagne is om een breed publiek te informeren over de nood en de hoop van de kerken in deze door oorlog geteisterde landen. Hier ligt de bakermat van het christendom. De kerken hebben er oude wortels. Gedurende de vorige eeuw hebben veel christenen uit Syrië en Irak hun geboortegrond verlaten. In de afgelopen vijftien jaar is de situatie van de kerken door de oorlogen in Irak en Syrië nog eens dramatisch verslechterd.

Onderdeel van deze campagne is een peiling naar de betrokkenheid van Nederlanders bij de situatie van de kerken in Syrië en Irak. Kerk in Actie heeft daartoe een vragenlijst samengesteld. Deze peiling vindt plaats in de maand februari. Deelnemende organisaties hebben met elkaar afgesproken deze vragenlijst onder de aandacht van de eigen relaties te brengen.

Hierbij wil ik u graag uitnodigen om aan dit onderzoek mee te doen. Het kost u ongeveer 10 tot 15 minuten van uw tijd. Het helpt ons om inzicht te krijgen in de betrokkenheid van mensen in Nederland bij de kerk in Syrië en Irak. Half maart hopen wij de uitkomst van deze peiling naar buiten te kunnen brengen.

Ga voor deelname aan dit onderzoek naar www.hoopvoordekerkinsyrieenirak.nl

Gun u de tijd om... (Engelse wijsheid)

Gun u de tijd om te lezen	het is de fontein van de wijsheid.
Gun u de tijd om te denken	het is de bron van het menselijk kunnen.
Gun u de tijd om te werken	het is de sleutel tot succes.
Gun u de tijd om te spelen	het is het geheim van de eeuwige jeugd.
Gun u de tijd om te lachen	het is het lied van de ziel.
Gun u de tijd om lief te zijn	het is de weg naar het geluk.
Gun u de tijd om te beminnen	het is een voorrecht, ons door God geschonken.
Gun u de tijd om te bidden	het is onze grootste kracht op aarde.

Stille Omgang 2016 in het teken van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid, bronnen:

'ParochieBladenService, " Op Tocht januari 2016' en www.stille-omgang.nl

Amsterdam wordt ook wel eens 'Mirakelstad' genoemd. Deze kwalificatie ontleent Amsterdam aan het feit dat het een oude bedevaartsplaats is, waar al sinds de middeleeuwen een wonder of mirakel wordt geëerd. Deze verering leeft nog steeds en heeft sinds het einde van de 19de eeuw vooral gestalte gekregen via de jaarlijkse Stille Omgang, een religieus meditatieve omgang door het historische stadscentrum van Amsterdam. Duizenden gelovige mensen uit het hele land nemen eraan deel – naar verwachting zo'n 7.000. De Stille Omgang wordt dit jaar gelopen in de nacht van **zaterdag 12 maart 2016** en volgt de route die de pastoor van de Oude Kerk in 1345 liep, nadat hij getuige was geweest van een Eucharistisch wonder dat aan een zieke geschiedde: het Mirakel van Amsterdam.

Voor of na de Omgang wonen de deelnemers één van de twintig feestelijke Eucharistievieringen bij in één van de zeven binnenstadskerken. De intentie van de Omgang van dit jaar luidt: 'Jesus – gelaat van Gods barmhartigheid – genadebrood voor u'. Op uitnodiging van het bestuur van de Stille Omgang wonen vele bisschoppen deze speciale editie van de herdenking van het Mirakel van Amsterdam bij.

In de Mozes en Aäronkerk aan het Waterlooplein, thuisbasis van Sant'Egidio, vindt zaterdagavond 12 maart voor de elfde keer het jongerenprogramma van de Stille Omgang plaats. Dit evenement is bedoeld voor katholieke jongeren uit het hele land. Het thema van dit jaar is 'ZIEN'. "Elkaar te zien, gezien worden, zien wij de ander in deze tijd? Echt gezien worden kan diepe indruk maken, niet gezien worden ook! Hoe maken wij barmhartigheid dit jaar concreet? Door te zien!," aldus de organisatie.

Gebed, stilte en Eucharistie staan dit jaar centraal. De kern van het programma is een avond van Barmhartigheid. Momenten van verdieping en bijzondere muziek omlijsten het geheel. In het kader van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid is er uitgebreide mogelijkheid voor het sacrament van boete en verzoening.

Troost, door Fabio Ciardi, theoloog; bron: 'Nieuwe Stad, februari 2016'

Allemaal kennen we het beeld van een kind dat zich huilend in de armen van zijn moeder werpt. Wat er ook is gebeurd, moeder droogt zijn tranen en overlaadt haar kind met tederheid, waarna het weer begint te glimlachen. Haar aanwezigheid en liefde zijn voldoende.

"Zoals een moeder haar zoon troost, zo zal Ik jullie troosten." (vgl. Jes. 66, 13) Met deze woorden richt God zich tot zijn volk als het terugkeert uit de ballingschap in Babylonië. Hun huizen en de tempel waren verwoest, ze waren gedeporteerd naar een vreemd land. Nu keren ze terug naar hun eigen land en moeten alles weer opbouwen. De tragedie die Israël onderging herhaalt zich nu voor vele volkeren in oorlogsgebieden. Huizen en hele wijken waar mensen zijn opgegroeid, zijn met de grond gelijk gemaakt, bezittingen zijn geroofd en gebedshuizen verwoest. Miljoenen mensen zijn op de vlucht, duizenden zijn gestorven in de woestijn of op zee. "Zoals een moeder haar zoon troost, zo zal Ik jullie troosten." Dit is een uitnodiging om te geloven in het liefdevolle handelen van God, ook daar waar zijn aanwezigheid niet te zien is. Het is een woord van hoop. God weet wat wij persoonlijk te lijden hebben en kent het lijden van de hele mensheid. Hij heeft zichzelf één gemaakt met ons en is daarvoor aan het kruis gestorven. Daarom kan Hij ons begrijpen en troosten.

We moeten ogen en hart openen om het te 'zien'. In de mate dat wijzelf de tederheid van zijn liefde ervaren, kunnen we die doorgeven aan anderen die lijden en beproevingen doormaken. We kunnen 'instrumenten van troost' worden. Dat is ook wat de apostel Paulus de christenen in Korinte aanraadt: "Door de troost die wijzelf van God ontvangen, kunnen wij anderen in hun ellende moed geven" (vgl. 2 Kor. 1, 4).

Er zijn voor elkaar, bron: 'Geestig januari 2016'

Als je naar de mensen kijkt weet je het ineens: het leven is een ernstige zaak. Je kunt de ernst van hun gezichten aflezen. Hun agenda staat volgeboekt, ze levens volgens het boekje. Ze praten niet. Ze voeren gesprekken. Ze hebben het altijd druk en zijn gehaast, want 'tijd is geld'. Het leven is maar kort en er moet veel gedaan worden. Zulke mensen kom je dagelijks tegen. Hun leven is als een cocktail op basis van hard werken, veel vergaderingen, een scheut ontspanning 'om bij te blijven', veel relaties, weinig vrienden.

Je ontmoet ook andere mensen. Voor hen is het leven toch wat anders. Hun leven is niet gepland maar ze maken plannen om te leven. Ze zoeken in hun agenda naar vrije tijd en hun relaties zijn hun vrienden. Ze hebben het ook druk, maar je merkt het niet want ze hebben altijd tijd voor je. Ze verstaan de kunst om te leven. Ze hebben iets van kinderen.

Het leven wint aan kleur als je als een bang en verwonderd kind een helpende hand vindt, als je zomaar op anderen kunt rekenen, daar waar je het zelf niet meer ziet zitten, of als je zelf naar anderen toegaat als ze de draad even kwijt zijn of als je merkt dat ze wat extra hulp nodig hebben.

Er zijn voor elkaar... Dan kun je het leven ervaren als een geschenk, misschien een ongevraagd geschenk, maar juist daarom zo vol verrassingen, alle drukte voorbij.

Voor Pancratiuscontact nr. 369 kunt ook ò tot dinsdag 23 februari kopij in de brievenbus van het Pancratiussecretariële Steunpunt (Markt 20) doen óf dinsdag t/m donderdag tussen 09.00 en 10.00 uur [gedurende het spreekuur - ook bedoeld voor het opgeven van gebedsintenties] afgeven op het Pancratiussecretariaat, eveneens Markt 20 in Haaksbergen. Telefoon: 053 - 572 13 53.

E-mailadres van het secretariaat van de St Pancratiuskerk: pancratius@franciscusparochie.nl

Website van de parochie St. Franciscus van Assisië / Boekelo - Buurse - Haaksbergen: www.franciscusparochie.nl

Barmhartigheid baant de weg naar een nieuw begin, Brief voor de Veertigdagentijd 2016

door Willem Jacobus kardinaal Eijk, aartsbisschop van Utrecht

Broeders en zusters in Christus Jezus onze Heer, Politici in de 21ste eeuw lijken wel wat op bergbeklimmers: ze reizen van de ene top naar de andere. Zo werd eind 2015 de Klimaattop in Parijs gehouden, door velen beschouwd als de 'laatste kans' om het klimaat te redden. Na dagen onderhandelen kwam er gelukkig een akkoord, waarvan we hopen dat het ook door alle partijen nageleefd zal worden. In januari van dit jaar was er een andersoortige top: in het Zwitserse wintersportoord Davos vond het World Economic Forum (WEF) plaats, waar topondernemers en politici bijeen kwamen. Na de industriële revoluties van de stoommachine, de massaproductie en de informatietechnologie staat er volgens het World Economic Forum een vierde industriële revolutie voor de deur. Eén van de elementen van die vierde industriële revolutie is dat op korte termijn zoveel mogelijk wereldbewoners met apparaten en met elkaar verbonden zullen zijn via het internet. Sensoren die signalen opvangen om apparaten in werking te zetten wanneer dat nodig is, worden in toenemende mate in kleding en sieraden geïntegreerd, terwijl in Davos van robots en zelfrijdende auto's door aansluiting op het internet een rooskleurige toekomst werd voorspeld.

Het heeft vast vele voordelen, maar een wereldbevolking die onderling verbonden is door middel van het internet en zo data uitwisselt, maakt nog geen echt menselijk contact. Dat is contact waarin het uitwisselen van data leidt tot een ontmoeting met de ander als persoon. Contact waarin we oprecht luisteren naar iemands verhaal en niet direct elk woord wegen op onze innerlijke waardeschaal. Contact waarbij het drinken van een kopje koffie met elkaar meer wordt dan het gezamenlijk nuttigen van een genotmiddel, omdat degene met wie je het drinkt zijn verhaal kwijt kan. Contact waarin we meelijden en meeleven met de persoon als de situatie daarom vraagt. En de situatie vraagt daar vaker om dan ons soms lief is... Aan zulk medelijden en medeleven heeft de wereld van nu grote behoefte, zo heeft paus Franciscus geconstateerd. Mede daarom heeft hij het 'Heilig Jaar van de Barmhartigheid' uitgeroepen, waarin we ons momenteel bevinden. Wat de aangekondigde vierde industriële revolutie nooit zal kunnen brengen, hoopt paus Franciscus als uitkomst te zien van dit Heilig Jaar: een 'revolutie van de tederheid'. Daartoe moet de Kerk haar traditie van de barmhartigheid met klem benadrukken, stelt de paus.

We staan nu aan het begin van de Veertigdagentijd. Deze Vastentijd biedt in het bijzonder de gelegenheid om met jezelf in het reine te komen. En niet alleen met jezelf, maar daarmee ook met je medemensen en met God. Het is een veertigdaags reinigingsritueel – van het lichaam maar vooral van de ziel. Door afstand te nemen van wat er niet werkelijk toe doet, door de hoofdzaak van de bijzaken te scheiden en ons zo meer te richten tot God, komen we dicht bij onze ware identiteit: we zijn kinderen van God, die voor ons een barmhartige Vader is. In de Bul *Misericordiae vultus* waarin paus Franciscus het Heilig Jaar van de Barmhartigheid aankondigde, schreef hij niet voor niets: "Moge de Veertigdagentijd van dit Jubeljaar intenser worden beleefd als een bijzonder moment om de barmhartigheid van God te vieren en ervaren" (*Misericordiae vultus*, 17). De Evangelielezingen in de Veertigdagentijd zijn een beproefd hulpmiddel om ons in deze periode meer op God te richten. Zo lezen we in Lucas 4,1-13 over de beproeving van Jezus door de duivel, als Hij zich veertig dagen terugtrekt in de woestijn. Die duivelse beproevingen moeten we niet slechts symbolisch opvatten, heeft paus Franciscus meermalen benadrukt. De figuur van de duivel is ook in de 21ste eeuw een realiteit. "Wij worden allemaal bekoord, want de wet van het geestelijk leven, ons christenleven, is een strijd. Omdat de prins van deze wereld – de duivel – onze heiligheid niet wil, hij wil niet dat wij Christus volgen. De bekeringen van de duivel hebben drie kenmerken en wij moeten ze kennen om niet in zijn valstrik te lopen. Wat doet de duivel om ons weg te houden van de weg van Jezus? De bekoring begint zacht, maar neemt toe, voortdurend. Ten tweede, zij groeit en besmet iemand anders, zij zet zich op anderen over, zij probeert gemeenschappelijk te zijn. En uiteindelijk, rechtvaardigt zij zich om de ziel gerust te stellen. Zij groeit, besmet en rechtvaardigt zich" (Paus Franciscus, *De duivel bestaat*, dagelijkse overweging gehouden op 11 april 2014 in de kapel van het Domus Sanctae Marthae. Vertaling: rkdocumenten.nl). Het is zaak dat we op onze hoede zijn, dat we voortdurend waakzaam zijn. Want duivelse verleidingen presenteren zich vaak als aantrekkelijk. Zoals bederf zich aanvankelijk vaak tooit in een zoete geur, zodat we te laat doorhebben wat voor vlees we in de kuip hebben. In Lucas 9,28-36 gaat Jezus vergezeld van enkele leerlingen de berg op om te bidden. Hij wil zo dicht bij God zijn. Jezus trekt zich geregeld terug om met God te kunnen zijn en als wij Jezus navolgen moet dat ook vast onderdeel van ons leven zijn. De Veertigdagentijd kan ons helpen om de biddende relatie met God nieuw (geestelijk) leven in te blazen. Met alle afleiding in de huidige 24 uren economie valt het niet altijd mee om die rust te vinden. Er is immers zoveel afleiding om ons heen. De duivel wordt wel 'de grote verleider' genoemd. Hij probeert de mens te verleiden het goede te laten en het kwade te doen. Maar de duivel manifesteert zich in deze tijd minstens zo vaak als 'de grote afleider'. In plaats van ons tot God te richten, is er altijd wel iets anders dat zogenaamd dringend onze aandacht vraagt. De duivel maakt hiervan handig gebruik om aandacht van God af te leiden. De regel 'rust, reinheid en regelmaat' die jonge ouders voor hun pasgeboren kinderen hanteren, kan ons hierbij van dienst zijn. Deze regel geldt een leven lang namelijk ook voor ons als kinderen van God: vind de rust voor het gebed, streef voortdurend naar geestelijke reinheid en bid regelmatig; ook goede gewoontes zijn immers moeilijk af te leren.

In de gelijkenis van de vijgenboom zonder vruchten (Lucas 13,6-9), waarover we op de derde zondag van de Veertigdagentijd lezen, dreigt de eigenaar een vijgenboom te laten omhakken omdat deze al drie jaar geen vruchten heeft gedragen. Jezus citeert de wijngaardenier die de eigenaar als antwoord geeft: "Heer, laat hem dit jaar nog staan; laat mij eerst de grond er omheen omspitten en er mest op brengen. Misschien draagt hij het volgend jaar vrucht; zo niet, dan kunt ge hem omhakken." In deze wijngaardenier kunnen we Jezus, "het gelaat van de barmhartigheid van de Vader" (*Misericordia vultus*, 1), die steeds bereid is om de mens een nieuwe kans te geven en daartoe zijn leven geeft aan het kruis. Ook wij krijgen steeds weer alle gelegenheid om ons te laten voeden. Heel in het bijzonder ontvangen we die voeding op zondag in de Eucharistieviering als we luisteren naar het Woord van de Heer en als we door het ontvangen van de Heilige Communie Christus ontmoeten en ontvangen. Na elke viering worden we vervolgens letterlijk uitgezonden over de wereld met als doel vrucht te dragen. Als we Christus, het gelaat van de barmhartigheid, met vrucht in ons dragen, dan moeten wij ook innerlijk zijn houding van barmhartigheid overnemen. Die innerlijke houding van barmhartigheid uit zich naar buiten in het beoefenen van de werken van barmhartigheid. Aan de vruchten herkent men de boom, zo wil een gezegde met Bijbelse wortels.

Op de vierde zondag van de Veertigdagentijd horen we één van de bekendste gelijkenissen in de Bijbel. Daarin vertelt Jezus over de terugkeer van de verloren zoon (Luc. 15,11-32). De vader ontvangt zijn kind – dat door de zonde van hem is afgedwaald en zijn erfdeel heeft verkwist – weer met open armen in zijn huis. Deze gelijkenis is het symbool geworden voor de eindeloosheid van God barmhartigheid: hij blijft op de uitkijk staan naar Zijn verloren kinderen. In de hoop dat ze hun zonden erkennen, weer tot zichzelf komen en daarmee ook weer tot Hem komen. Rembrandt van Rijn heeft de omhelzing van de Vader en Zijn verloren zoon op treffende wijze verbeeld op een beroemd schilderij. De Nederlandse bisschoppen kozen dit schilderij als het beeldmerk voor hun uitingen rond het Heilig Jaar van de Barmhartigheid, zoals op de website www.heiligjaarvandebarmhartigheid.nl.

De Veertigdagentijd is een vruchtbare tijd voor ons gelovigen, en in het Heilig Jaar van de Barmhartigheid krijgt dit een extra dimensie. Paus Franciscus heeft daar nog een derde schepje bovenop gedaan, door het initiatief '24 uur voor de Heer' dat op 4 en 5 maart wordt gehouden. In zijn Bul zegt de paus hierover: "Zeer veel mensen naderen opnieuw het sacrament van de verzoening en onder hen veel jongeren, die in deze ervaring vaak de weg weer vinden om terug te keren tot de Heer, om een ogenblik van intens gebed te beleven en de zin van het eigen leven opnieuw te ontdekken. Laten wij opnieuw het sacrament van de verzoening met overtuiging in het middelpunt plaatsen, omdat dit het mogelijk maakt de grootheid van de barmhartigheid werkelijk te ervaren. Voor iedere boeteling zal het een bron zijn van ware innerlijke vrede (*Misericordiae vultus*, 17)."

Op verzoek van paus Franciscus is in elk bisdom ter wereld in één of meer kerken een Heilige Deur geopend. In het Aartsbisdom Utrecht zijn dit er drie: in Utrecht, Groenlo en Hengelo (Ov.). Mensen kunnen naar deze kerken pelgrimeren en er worden op deze plekken speciale vieringen en activiteiten georganiseerd in het kader van het Heilig Jaar. Paus Franciscus heeft bepaald dat wie door de Heilige Deur gaat een volle aflaat kan ontvangen. Daartoe moet onder meer de Eucharistie worden gevierd en moet het sacrament van boete en verzoening (de biecht) worden ontvangen. Dit in Nederland in vergetelheid geraakte sacrament opent de weg naar de barmhartigheid van de Vader. Maar we worden ook opgeroepen om zelf werken van barmhartigheid te doen. Het aanbod is groot, dus dat kan geen beletsel zijn – er zijn maar liefst zeven lichamelijke en zeven geestelijke werken van barmhartigheid. Het doen van deze werken van barmhartigheid moet uiteraard niet beperkt blijven tot het Heilig Jaar. Het is de bedoeling dat we ons in dit Heilig Jaar van de Barmhartigheid blijvend omvormen tot een betere versie van onszelf.

Ook in ons aartsbisdom geven we gehoor aan de oproep van paus Franciscus om het sacrament van de biecht opnieuw voor het voetlicht te brengen. Daartoe worden in onze parochies 'vieringen van Barmhartigheid' gehouden, waarin ook Christus in het Allerheiligst sacrament van de Eucharistie wordt aanbeden. Tijdens deze vieringen zijn meerdere priesters aanwezig bij wie men kan biechten. Tevens zullen de Nederlandse bisschoppen in het verlengde van het verzoek van paus Franciscus binnen het Heilig Jaar van de Barmhartigheid de priesters, diakens en pastoraal werkers oproepen om kinderen die de Eerste Heilige Communie ontvangen, met het sacrament van boete en verzoening te laten kennismaken.

God heeft altijd het beste met ons voor. Ik bid dat deze Veertigdagentijd een nieuw begin mag zijn, ook voor wie zich ver verwijderd denkt te hebben van God de Vader. Want Hij wacht altijd op ons en wil ons Zijn barmhartigheid schenken, opdat wij nieuwe mensen worden. In de woorden van de profeet Jesaja:

"Klampt u niet vast aan wat vroeger gebeurd is en geeft niet al uw aandacht aan wat eens is geschied.

Zie, iets nieuws ga ik maken, het is al aan het kiemen, weet gij dat niet?

Ja, een weg ga ik leggen in de woestijn, en rivieren in het dorre land."

(Jesaja 43,18-19)

Ik wens u allen van harte een vruchtbare en gezegende Veertigdagentijd toe.

Utrecht, Aswoensdag 10 februari 2016

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk,
Aartsbisschop van Utrecht